

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

24. november 2011 *

Kohtuasjas C-70/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Cour d'appel de Bruxelles'i (Belgia) 28. jaanuari 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 5. veebruaril 2010, menetluses

Scarlet Extended SA

versus

Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM),

menetluses osalesid:

Belgian Entertainment Association Video ASBL (BEA Video),

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

Belgian Entertainment Association Music ASBL (BEA Music),

Internet Service Provider Association ASBL (ISPA),

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud J. Malenovský (ettekandja), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász ja G. Arestis,

kohtujurist: P. Cruz Villalón,
kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 13. jaanuari 2011. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Scarlet Extended SA, esindajad: *avocat* T. De Meese ja *avocat* B. Van Asbroeck,

- Société belge des auteurs, compositeurs ja éditeurs SCRL (SABAM), Belgian Entertainment Association Video ASBL (BEA Video) ja Belgian Entertainment Association Music ASBL (BEA Music), esindajad: *avocat* F. De Visscher, *avocat* B. Michaux ja *avocat* F. Brison,

- Internet Service Provider Association ASBL (ISPA), esindaja: *avocat* G. Somers,

- Belgia valitsus, esindajad: T. Materne, J.-C. Halleux ja C. Pochet,

- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja K. Havlíčková,

- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

- Madalmaade valitsus, esindajad: C. Wissels ja B. Koopman,

- Poola valitsus, esindajad: M. Szpunar, M. Drwięcki ja J. Goliński,

- Soome valitsus, esindaja: M. Pere,

- Euroopa Komisjon, esindajad: J. Samnadda ja C. Vrignon,

olles 14. aprilli 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb järgmiste direktiivide tõlgendamist:
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, lk 1; ELT eriväljaanne 13/25, lk 399);
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas (EÜT L 167, lk 10; ELT eriväljaanne 17/01, lk 230);
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta (ELT L 157, lk 45; parandus ELT L 195, lk 16, ei kehti eestikeelse teksti kohta; ELT eriväljaanne 17/02, lk 32);
 - Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, lk 31; ELT eriväljaanne 13/15, lk 355), ning

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, lk 37; ELT eriväljaanne 13/29, lk 514).

- 2 Käesolev eelotsusetaotlus on esitatud kohtuvaidluse raames, mille poolteks on Scarlet Extended SA (edaspidi „Scarlet”) ja Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) (edaspidi „SABAM”) ning mis käsitleb esimesena nimetatud äriühingu keeldumist rakendada nn võrdõigusvõrgu (*peer-to-peer*) failivahetustarkvara abil toimuva elektroonilise side filtreerimise süsteemi, selleks et tõkestada autoriõigust rikkuvate failide vahetust.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2000/31

- 3 Direktiivi 2000/31 põhjendused 45 ja 47 on järgmised:

„(45) Käesoleva direktiiviga kehtestatud vahendusteenuse osutajate vastutuse piirangud ei mõjuta mitmesuguste ettekirjutuste võimalust; sellised ettekirjutused

võivad seisneda eeskätt kohtute või pädevate haldusasutuste korraldustes, mis nõuavad kõigi rikkumiste lõpetamist või vältimist, kaasa arvatud ebaseadusliku teabe kõrvaldamine või sellele juurdepääsu tõkestamine.

[...]

- (47) Liikmesriigid ei tohi kehtestada teenuseosutajatele üldise iseloomuga jälgimiskohustusi; see keeld ei kehti jälgimiskohustuste kohta erijuhtudel ega mõjuta siseriiklike asutuste poolt vastavalt siseriiklikele õigusaktidele antavaid korraldusi.”

4 Selle direktiivi artikkel 1 sätestab:

„1. Käesolev direktiiv püüab kaasa aidata siseturu nõuetekohasele toimimisele, tagades infoühiskonna teenuste vaba liikumise liikmesriikide vahel.

2. Käesolev direktiiv ühtlustab sel määral, kui on vaja lõikes 1 nimetatud eesmärgi saavutamiseks, teatavaid infoühiskonna teenuste kohta kehtivaid siseriiklike õigusnorme, mis käsitlevad siseturgu, teenuseosutajate asutamist, kommertsteadaandeid, elektroonilisi lepinguid, vahendajate vastutust, tegevusjuhendeid, vaidluste kohtuvälist lahendamist, õiguskaitsevahendeid ja liikmesriikidevahelist koostööd.

[...]”

- 5 Selle direktiivi II peatüki 4. jaos „Vahendajatest teenuseosutajate vastutus” olev artikkel 12 näeb ette:

„1. Kui osutatakse infoühiskonna teenust, mis seisneb teenuse saaja poolt pakutava teabe edastamises sidevõrgu kaudu või sidevõrgule juurdepääsu pakkumises, tagavad liikmesriigid, et teenuseosutaja ei vastuta edastatava teabe eest tingimusel, et teenuseosutaja:

- a) ei algata edastust;
- b) ei vali edastuse saajat;
- c) ei vali ega muuda edastuses sisalduvat teavet.

[...]

3. Käesolev artikkel ei mõjuta võimalust, et kohus või haldusasutus nõuab vastavalt liikmesriikide õigussüsteemidele teenuse osutajalt rikkumise lõpetamist või vältimist.”

6 Samuti direktiivi 2000/31 II peatüki 4. jakku kuuluv artikkel 15 sätestab:

„1. Liikmesriigid ei kehtesta artiklites 12, 13 ja 14 käsitletud teenuste osutajatele üldist kohustust jälgida teavet, mida nad edastavad või talletavad, ega üldist kohustust otsida ebaseaduslikku tegevust näitavaid fakte ja asjaolusid.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada infoühiskonna teenuse osutajatele kohustuse kiiresti teatada pädevatele ametivõimudele nende teenuse saajate väidetavalt ebaseaduslikest tegevustest või pakutavast teabest või kohustuse edastada pädevatele asutustele nende taotluse põhjal teavet, mis võimaldab identifitseerida nende teenuse saajaid, kellega teenuseosutajal on talletamise kohta lepingud.”

Direktiiv 2001/29

7 Direktiivi 2001/29 põhjendused 16 ja 59 on järgmised:

„(16) [...]Käesolevat direktiivi tuleks rakendada [direktiiviga 2000/31] samasuguse ajakava alusel, sest viimati nimetatud direktiiviga nähakse ette ühtlustatud põhimõtted ja sätted, mis seonduvad muu hulgas käesoleva direktiivi oluliste osadega. Käesoleva direktiivi kohaldamine ei mõjuta nimetatud direktiivi vastutusega seotud sätete kohaldamist.

[...]

(59) Eelkõige digitaalkeskonnas võivad kolmandad isikud õiguste rikkumiseks üha enam kasutada vahendajate teenuseid. Paljudel juhtudel on vahendajatel kõige hõlpsam võimalus selline õigusi rikkuv tegevus lõpetada. Kõikidest muudest võimalikest sanktsioonidest ja õiguskaitsevahenditest olenemata peaks õiguste valdajatel olema võimalus taotleda ettekirjutust sellise vahendaja tegevuse vastu, kes pakub võrgu kaudu teost või muud objekti, millega seotud õigusi on rikkunud kolmas isik. See võimalus peaks jääma kasutatavaks ka juhul, kui vahendaja toimingud on artikli 5 kohaldamisalast välja jäetud. Nimetatud ettekirjutuste tingimused ja viisid tuleks määratleda liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides.”

8 Direktiivi 2001/29 artikkel 8 sätestab:

„1. Liikmesriigid näevad käesolevas direktiivis sätestatud õiguste ja kohustuste rikkumise puhuks ette asjakohased sanktsioonid ja õiguskaitsevahendid ning võtavad kõik meetmed nende sanktsioonide ja õiguskaitsevahendite kohaldamise tagamiseks. Sätestatavad sanktsioonid peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

[...]

3. Liikmesriigid tagavad, et õiguste valdajatel on võimalik taotleda kohtu ettekirjutust vahendajatele, kelle teenuseid kolmandad isikud kasutavad autoriõiguse või sellega kaasneva õiguse rikkumiseks.”

Direktiiv 2004/48

- 9 Direktiivi 2004/48 põhjendus 23 on järgmine:

„Piiramata muude olemasolevate meetmete, menetluste ja õiguslike kaitsevahendite kohaldamist, peaks õiguste valdajal olema võimalus taotleda kohtulikku tõkendit vahendaja vastu, kelle teenuseid kasutas kolmas osapool õiguste valdaja tööstusomandi õiguste rikkumiseks. Selliste tõkendite tingimused ja viisid tuleks määratleda liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides. Direktiiviga [2001/29] on sätestatud autoriõiguste ja nendega kaasnevate õiguste rikkumisega seotud kõikehõlmav ühtlustamistasand. Seega ei mõjuta käesolev direktiiv direktiivi [2001/29] artikli 8 lõiget 3.”

- 10 Direktiivi 2004/48 artikli 2 lõige 3 näeb ette:

„Käesolev direktiiv ei mõjuta:

- a) ühenduse sätteid intellektuaalomandi materiaalõiguse [...] ja direktiivi [2003/31] kohta üldiselt või eriti selle direktiivi artiklite 12–15 kohta;

[...]”

11 Direktiivi 2004/48 artikkel 3 sätestab:

„1. Liikmesriigid sätestavad vajalikud meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid käesolevas direktiivis kirjeldatud intellektuaalomandi õiguste jõustamise tagamiseks. Menetlused, protseduurid ja õiguskaitsevahendid on õiglased ega ole asjatult keerulised või kulukad ega sisalda põhjendamatuid ajalisi piiranguid ega põhjendamatuid viivitusi.

2. Meetmed, menetlused ja õiguskaitsevahendid on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neid rakendatakse viisil, mis võimaldab vältida tõkete loomist seaduslikule kaubandusele ja ette näha kaitsemeetmeid nende kuritarvitamise vastu.”

12 Direktiivi 2004/48 artikkel 11 näeb ette:

„Liikmesriigid tagavad, et kohtuasutused võivad esitada rikkuja suhtes edasist rikkumist keelavad tõkendid, kui kohtuotsusega on leitud, et intellektuaalomandi õigusi on rikutud. Vastava siseriikliku seaduse korral tähendab allumatus kohtu tõkenditele korduvat rahalist trahvi koos tõkenditele allumise tagamisega. Ilma et see piiraks direktiivi [2001/29] artikli 8 lõike 3 kohaldamist, tagavad liikmesriigid lisaks, et õiguste valdajad võivad nõuda kohtulikke tõkendeid vahendajate suhtes, kelle teenuseid kasutas kolmas osapool intellektuaalomandi õiguste rikkumisel.”

Siseriiklik õigus

- 13 Vastavalt 30. juuni 1994. aasta seaduse loi relative au droit d'auteur et aux droits voisins (*Moniteur belge*, 27.7.1994, lk 19297) artikli 87 lõike 1 esimesele ja teisele lõigule:

„Esimese astme kohtu president [...] tuvastab autoriõiguse või sellega kaasneva õiguse rikkumise ning teeb ettekirjutuse see lõpetada.

Ta võib ka teha rikkumise lõpetamise ettekirjutuse vahendajale, kelle teenuseid kolmas isik kasutab autoriõiguse või sellega kaasneva õiguse rikkumiseks.”

- 14 Direktiivi 2000/31 artiklid 12 ja 15 on siseriiklikku õigusesse üle võetud 11. märtsi 2003. aasta seaduse loi sur certains aspects juridiques des services de la société de l'information (*Moniteur belge*, 17.3.2003, lk 12962) artiklitega 18 ja 21.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 15 SABAM on autorite kollektiivse esindamise organisatsioon, kes esindab muusikateoste autoreid, heliloojaid ja kirjastajaid seoses nende autoriõigusega kaitstud teoste kasutamiseks kolmandatele isikutele loa andmisega.

- 16 Scarlet on internetiühenduse pakkuja, kes pakub oma klientidele internetiühendust, kuid mitte muid teenuseid, nagu allalaadimis- või failivahetusteenus.
- 17 SABAM jõudis aastal 2004 järeldusele, et läbipaistva, sõltumatu ja detsentraliseeritud ning kõrgetasemelise otsingu- ja allalaadimisfunktsiooniga varustatud võrdõigusvõrgu abil laadivad Scarleti teenust kasutavad internetikasutajad internetist ilma loata ja autoritasu maksmata alla SABAM-i kataloogi kuuluvaid teoseid.
- 18 Nii esitas SABAM 24. juunil 2004 Tribunal de première instance de Bruxelles'i presidendile Scarleti suhtes ajutise meetme kohaldamise taotluse, väites, et nimetatud äriühingul on internetiühenduse pakujana kõige lihtsam võtta meetmeid oma klientide poolt toimepandavate autoriõiguse rikkumiste lõpetamiseks.
- 19 SABAM taotles esiteks, et tuvastataks autoriõiguse rikkumine tema registrisse kuuluvate muusikateoste puhul ning eelkõige reprodutseerimisõiguse ja üldsusele edastamise õiguse rikkumine, mis tuleneb elektrooniliste muusikafailide loata vahetamisest võrdõigusvõrgu tarkvara abil Scarleti pakutavate teenuste vahendusel.
- 20 Teiseks nõudis SABAM, et Scarletit kohustataks trahvi ähvardusel kõnealused rikkumised lõpetama, muutes oma klientidele võimatuks võrdõigusvõrgu tarkvara abil ja õigustatud isikute loata mis tahes moel saata või vastu võtta muusikateost sisaldavaid faile või blokeerides sellise saatmise või vastuvõtmise. Lõpuks nõudis SABAM, et trahvi ähvardusel kohustataks Scarletit talle edastama tehtava otsuse täitmiseks võetavate meetmete kirjelduse.

- 21 Tribunal de première instance de Bruxelles'i president tuvastas 26. novembri 2004. aasta otsusega autoriõiguse rikkumise vastavalt SABAM-i esitatud nõudele. Kuid enne otsuse tegemist rikkumise lõpetamise taotluse kohta määras ta eksperdi, kelle ülesanne oli analüüsida, kas SABAM-i pakutud tehnilised lahendused on tehniliselt teostatavad, kas need võimaldavad filtreerida üksnes õigusvastaseid failivahetusi, kas on olemas muid vahendeid, millega kontrollida võrdõigusvõrgu tarkvara kasutamist, ning määrata kindlaks pakutud vahendite maksumus.
- 22 Oma aruandes tegi määratud ekspert järelduse, et arvukatele tehnilistele takistustele vaatamata ei ole täielikult välistatud õigusvastase failivahetuse filtreerimise ja blokeerimise teostatavus.
- 23 Niisiis kohustas Tribunal de première instance de Bruxelles'i president 29. juunil 2007. aasta otsusega Scarletit lõpetama 26. novembri 2004. aasta kohtuotsusega tuvastatud autoriõiguse rikkumine sel viisil, et ta muudab oma klientidele võimatuks võrdõigusvõrgu tarkvara abil mis tahes moel saata või vastu võtta SABAM-i registreeritud kuuluvat muusikateost sisaldavaid faile, vastasel korral määratakse talle trahv.
- 24 Scarlet esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule selle otsuse peale apellatsioonkaebuse, milles väitis esiteks, et tal ei ole võimalik kohtu ettekirjutust täita, kuna blokeerimis- ja filtreerimissüsteemide tõhusus ja vastupidavus on tõendamata ja et selliste vahendite rakendamisele on palju praktilisi takistusi, nagu võrgu läbilaskevõime ja sellele avalduv mõju. Lisaks sellele on igasugune failide blokeerimise üritamine määratud väga kiirele läbikukkumisele, sest käesoleval ajal eksisteerib palju erinevaid võrdõigusvõrgu tarkvarasid, mistõttu on kolmandal isikul võimatu nende sisu kontrollida.

- 25 Järgmiseks väitis Scarlet, et kõnealune kohtu ettekirjutus on vastuolus direktiivi 2000/31 artikli 15 siseriiklikkusse õigusesse üle võtva 11. märtsi 2003. aasta seaduse loi sur certains aspects juridiques des services de la société de l'information artikliga 21, kuna see ettekirjutus kehtestab faktiliselt üldise kohustuse jälgida oma võrgus toimuvat sidet, sest võrdõigusvõrgu andmeliikluse mis tahes blokeerimise või filtreerimise kohustus eeldab kogu selles võrgus toimuva side üldist jälgimist.
- 26 Lõpuks väitis Scarlet, et filtreerimissüsteemi rakendamine rikub liidu õiguse neid sätteid, mis käsitlevad isikuandmete kaitset ja sidesaladust, kuna selline filtreerimine tähendab, et töödeldakse IP-aadresse, mis on isikuandmed.
- 27 Selles olukorras leidis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et enne kui asuda uurima seda, kas võrdõigusvõrgu failide filtreerimis- ja blokeerimissüsteem on võimalik ja tõhus, tuleb veenduda selles, et Scarleti suhtes kehtestada võidavad kohustused on kooskõlas liidu õigusega.
- 28 Neil asjaoludel otsustas Cour d'appel de Bruxelles menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas direktiivid 2001/29 ja 2004/48 koosmõjus direktiividega 95/46, 2000/31 ja 2002/58, kui neid tõlgendada eelkõige Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklitest 8 ja 10 lähtuvalt, võimaldavad liikmesriikidel lubada siseriiklikul kohtul, kelle poole on pöördutud sisulisi küsimusi lahendava menetluse raames ning sellise ainukese õigusnormi alusel, mis sätestab, et „[siseriiklik kohus] võib ka teha rikkumise lõpetamise korralduse vahendajale, kelle teenuseid kolmas isik kasutab autoriõiguse või sellega kaasneva õiguse rikkuamiseks”, kohustada internetiteenuse pakkujat rakendama kõikide oma klientide

puhul *in abstracto* ja ennetavalt üksnes kõnealuse internetiteenuse pakkuja kulul ning ajalise piiranguta filtreerimise süsteemi kõigi tema teenuste kaudu ning eelkõige võrdõigusvõrgu tarkvara vahendusel toimuvale elektroonilisele sidele, st nii sisenevale kui ka väljuvale liiklusele, selleks et teha tema võrgus kindlaks selliste failide vahetus, mis sisaldavad muusika-, kinematograafilisi või audiovisuaalseid teoseid, mille õigusi taotluse esitaja väidab omavat, ning seejärel blokeerima nende failide edastamise vastuvõtmisel või saatmisel?

2. Juhul kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, kas siis kõnealused direktiivid kohustavad siseriiklikku kohut, kes langetab otsuse rikkumise lõpetamise ettekirjutuse taotluse üle, mis on esitatud vahendaja suhtes, kelle teenuseid kasutab kolmas isik autoriõiguste rikkumiseks, kohaldama nõutud meetme tõhusust ja pärssivat mõju hinnates proportsionaalsuse põhimõtet?”

Eelotsuse küsimused

- ²⁹ Nende küsimustega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas direktiive 2000/31, 2001/29, 2004/48, 95/46 ja 2002/58 koosmõjus ja tõlgendatuna kohaldatavatest põhiõigustest tulenevatest nõuetest lähtudes tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus internetiteenuse pakkuja suhtes tehtud kohtu ettekirjutus rakendada filtreerimissüsteemi,

- mis filtreerib kogu tema teenuse raames ja eelkõige võrdõigusvõrgu tarkvara abil toimuva elektroonilise side;

- mida kohaldatakse vahet tegemata kõigile tema klientidele;

- mis on ennetav;

- mida rakendatakse ainult tema kulul, ja

- mis ei ole ajaliselt piiratud,

mis on selleks, et blokeerida autoriõigust rikkuvate failide edastamine, võimeline tuvastama selle teenusepakkuja võrgus selliste failide vahetuse, mis sisaldavad muusika-, kinematograafilisi või audiovisuaalteoseid, mille intellektuaalomandi õigusi ettekirjutuse nõude esitaja väidab omavat (edaspidi „vaidlusalune filtreerimissüsteem”).

³⁰ Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et vastavalt direktiivi 2001/29 artikli 8 lõikele 3 ja direktiivi 2004/48 artikli 11 kolmandale lausele on intellektuaalomandi õiguste omajatel võimalik nõuda kohtu ettekirjutust vahendajatele, nagu internetiteenuse pakkuja, kelle teenuseid kolmandad isikud kasutavad nende õiguste rikkumiseks.

³¹ Lisaks tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et nende sätete alusel liikmesriigi kohtutele antud pädevus peab võimaldama neil kohustada kõnealuseid vahendajaid võtma meetmeid, mis mitte ainult ei aita tõhusalt lõpetada nende osutatavate infoühiskonna teenuste abil juba toimunud intellektuaalomandi õiguste rikkumisi, vaid aitavad ära

hoida ka uusi rikkumisi (vt selle kohta 12. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-324/09: L'Oréal jt, EKL 2011, lk I-6011, punkt 131).

- 32 Lõpuks tuleneb mainitud kohtupraktikast, et üksikasjad selliste esialgsete õiguskaitsese meetmete kohaldamiseks, mille liikmesriigid peavad mainitud artikli 8 lõike 3 ja artikli 11 kolmanda lause alusel ette nägema – nagu tingimused ja menetlus –, tuleb määratleda siseriiklikes õigusaktides (vt *mutatis mutandis* eespool viidatud kohtuotsus L'Oréal jt, punkt 135).
- 33 Siiski peavad nii sellised siseriiklikud normid kui ka nende kohaldamine siseriiklike kohtute poolt olema vastavuses direktiividest 2001/29 ja 2004/48 tulenevate piirangutega ja nende õiguse allikatega, millele need direktiivid viitavad (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus L'Oréal jt, punkt 138).
- 34 Seega ei tohi need liikmesriikide kehtestatud normid vastavalt direktiivi 2001/29 põhjendusele 16 ja direktiivi 2004/48 artikli 2 lõike 3 punktile a mõjutada direktiivi 2003/31 sätteid ja eriti selle direktiivi artikleid 12–15.
- 35 Järelikult peavad mainitud normid olema vastavuses direktiivi 2000/31 artikli 15 lõikega 1, mis keelab liikmesriikidel selliste meetmete võtmise, millega kehtestatakse internetiühenduse pakkujale üldine kohustus jälgida teavet, mida ta oma võrgus edastab.
- 36 Sellega seoses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et selline keeld hõlmab eelkõige siseriiklikke meetmeid, mis kohustavad sellist vahendajast teenuseosutajat nagu internetiühenduse pakkuja aktiivselt jälgima kõigi oma klientide kogu teavet, et ära hoida igasugune tulevikus toimuda võiv intellektuaalomandi õiguste rikkumine. Pealegi oleks selline üldine jälgimiskohustus vastuolus direktiivi 2004/48 artikliga 3, mille

kohaselt peavad selles direktiivis ette nähtud meetmed olema õiglasel ja proportsionaalsel ning ei tohi olla asjatult kulukad (vt eespool viidatud kohtuotsus L'Oréal jt, punkt 139).

- 37 Neil asjaoludel tuleb kontrollida, kas põhikohtuasjas käsitletav kohtu ettekirjutus, mis kohustab internetiühenduse pakkujat rakendama vaidlusalust filtreerimissüsteemi, kohustab teda sellega seoses jälgima aktiivselt kõigi klientide kogu teavet, et ära hoida igasugune tulevikus toimuda võiv intellektuaalomandi õiguste rikkumine.
- 38 Sellega seoses on vaieldamatu, et niisuguse filtreerimissüsteemi rakendamine eeldab, et internetiühenduse pakkuja:
- tuvastab kõigepealt kõigi klientide kogu elektroonilise side hulgast võrdõigusvõrgus vahetatavad failid;
 - teiseks tuvastab nende vahetatavate failide hulgast failid, mis sisaldavad teoseid, millega seotud õigused intellektuaalomandi õiguste omajad väidavad endal olevat;
 - kolmandaks määrab kindlaks, milliseid nende failide hulgas vahetatakse õigusvastaselt, ja
 - neljandaks blokeerib enda poolt õigusvastasena määratletud failide vahetuse.

- 39 Seega nõuab selline ennetav jälgimine kogu internetiühenduse pakkuja võrgus toimuva elektroonilise side aktiivset jälgimist ja hõlmab kogu teavet, mida seda võrku kasutav klient edastab.
- 40 Eeltoodu põhjal tuleb sedastada, et asjaomasele internetiühenduse pakkujale adresseeritud kohtu ettekirjutus rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi kohustab seda teenusepakkujat aktiivselt jälgima kõigi klientide kogu teavet, et ära hoida igasugune tulevikus toimuda võiv intellektuaalomandi õiguste rikkumine. Sellest lähtudes kehtestatakse niisuguse kohtu ettekirjutusega internetiühenduse pakkujale üldine jälgimiskohustus, mis on direktiivi 2000/31 artikli 15 lõike 1 alusel keelatud.
- 41 Selle kohtu ettekirjutuse liidu õigusele vastavust hinnates tuleb lisaks arvestada ka eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt mainitud kohaldatavate põhiõiguste kaitsest tulenevaid nõudeid.
- 42 Sellega seoses tuleb meenutada, et asjaomase kohtu ettekirjutuse eesmärk on tagada kaitse autoriõigusele, mis kuulub intellektuaalomandi õiguste hulka ja mida kõnealuse internetiühenduse pakkuja vahendatud teatava elektroonilise side olemus ja sisu võib rikkuda.
- 43 Intellektuaalomandi õiguste kaitse on tõepoolest ette nähtud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta”) artikli 17 lõikes 2. Siiski ei tulene sellest sättest ega Euroopa Kohtu praktikast, et see õigus oleks puutumatu ja selle kaitse peaks olema tagatud absoluutselt.

- 44 Nimelt nähtub 29. jaanuari 2008. aasta otsuse kohtuasjas C-275/06: Promusicae (EKL 2008, lk I-271) punktidest 62–68, et omandiõiguse kui põhiõiguse, mille raamesse kuuluvad intellektuaalomandi õigused, kaitse peab olema tasakaalus teiste põhiõiguste kaitsega.
- 45 Täpsemalt nähtub viidatud kohtuotsuse punktist 68, et liikmesriigi ametiasutused ja kohtud peavad autoriõiguse omajate kaitseks kehtestatud meetmete osas tagama õiglase tasakaalu selle õiguse kaitse ja nende meetmetega mõjutatud isikute põhiõiguste kaitse vahel.
- 46 Seega peavad liikmesriigi ametiasutused ja kohtud põhikohtuasjas käsitletavate taoliste asjaolude korral eelkõige tagama õiglase tasakaalu autoriõiguse omajatele kuuluvate intellektuaalomandi õiguste kaitse ja internetiühenduse pakkujate taoliste ettevõtjatele harta artikli 16 alusel kuuluva ettevõtlusvabaduse kaitse vahel.
- 47 Käesoleval juhul tähendab kohtu ettekirjutus rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi seda, et autoriõiguse omajate huvides tuleb jälgida kogu internetiühenduse pakkuja võrgus toimuvat elektroonilist sidet, kusjuures jälgimine on ajaliselt piiramata, hõlmab kõiki tulevikus toimuda võivaid rikkumisi ja tähendab seda, et kaitsta tuleb mitte üksnes olemasolevaid teoseid, vaid ka tulevasi teoseid, mida ei ole selle süsteemi rakendamise hetkeks veel loodud.
- 48 Seega tähendaks selline kohtu ettekirjutus asjaomase internetiühenduse pakkuja ettevõtlusvabaduse ilmselget rikkumist, sest see kohustaks teda ainult enda kulul rakendada keeruka, kuluka ja püsiva infotehnoloogilise süsteemi, mis on muu hulgas vastuolus tingimustega, mis on sätestatud direktiivi 2004/48 artikli 3 lõikes 1, mille

kohaselt ei tohi intellektuaalomandi õiguste tagamise meetmed olla asjatult keerulised või kulukad.

- 49 Neil asjaoludel tuleb sedastada, et kohtu ettekirjutust rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi ei saa pidada vastavaks nõudele tagada õiglane tasakaal ühelt poolt autoriõiguse omajatele kuuluvate intellektuaalomandi õiguste kaitse ja teiselt poolt internetiühenduse pakkuja taolise ettevõtja ettevõtlusvabaduse kaitse vahel.
- 50 Lisaks ei piirdu sellise kohtu ettekirjutuse mõju asjaomase internetiteenuse pakkujaga, sest vaidlusalune filtreerimissüsteem võib rikkuda ka selle internetiteenuse pakkuja klientide põhiõigusi, nimelt harta artiklites 8 ja 11 kaitstud õigust isikuandmete kaitsele ja teabe saamise ja levitamise õigust.
- 51 Nimelt on esiteks vaieldamatu, et kohtu ettekirjutus rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi tähendab seda, et kogu edastatavat sisu tuleb analüüsida süstemaatiliselt ning koguda ja identifitseerida tuleb selles võrgus toimuva õigusvastase sisu edastuse allikaks olevate kasutajate IP-aadressid, mis on kaitstud isikuandmed, sest nende identifitseerimine võimaldab selliste kasutajate täpse tuvastamise.
- 52 Teiseks on oht, et selline kohtu ettekirjutus rikub teabevabadust, kuna on tõenäoline, et see süsteem ei erista piisaval määral õigusvastast sisu õiguspärasest, mistõttu süsteemi rakendamine võib tingida õiguspärase sisuga side blokeerimise. Vaidlust polegi selle üle, et edastuse õiguspärasus sõltub samuti autoriõiguses ette nähtud

seaduslikest eranditest, mis on liikmesriigiti erinevad. Lisaks sellele võivad teatavad teosed teatavates liikmesriikides olla vabalt kasutatavad või autorid võivad olla teinud need võrgus tasuta kättesaadavaks.

- 53 Järelikult tuleb tõdeda, et adresseerides asjaomasele internetiühenduse pakkuja kohtu ettekirjutuse rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi, on siseriiklik kohus jätnud täitmata nõude tagada õiglane tasakaal ühelt poolt intellektuaalomandi õiguse ja teiselt poolt ettevõtlusvabaduse, isikuandmete kaitse õiguse ja õiguse saada ja edastada teavet vahel.
- 54 Eeltoodu põhjal tuleb esitatud küsimustele vastata, et direktiive 2000/31, 2001/29, 2004/48, 95/46 ja 2002/58 koosmõjus ning tõlgendatuna kohaldatavatest põhiõigustest lähtuvalt tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus internetiühenduse pakkuja adresseeritud kohtu ettekirjutus rakendada vaidlusalust filtreerimissüsteemi.

Kohtukulud

- 55 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

Direktiive:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta);

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta direktiiv 2001/29/EÜ autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste teatavate aspektide ühtlustamise kohta infoühiskonnas;

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta;

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta, ning

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv),

koosmõjus ning tõlgendatuna kohaldatavatest põhiõigustest lähtuvalt tuleb tõlgendada nii, et nendega on vastuolus internetiühenduse pakkujale adresseeritud kohtu ettekirjutus rakendada sellist filtreerimissüsteemi,

- **mis filtreerib kogu tema teenuse raames ja eelkõige võrdõigusvõrgu tarkvara abil toimuva elektroonilise side;**

- **mida kohaldatakse vahet tegemata kõigile tema klientidele;**

- **mis on ennetav;**

- **mida rakendatakse ainult tema kulul, ja**

- **mis ei ole ajaliselt piiratud,**

mis on selleks, et blokeerida autoriõigust rikkuvate failide edastamine, võimeline tuvastama selle teenusepakkuja võrgus selliste failide vahetuse, mis sisaldavad muusika-, kinematograafilisi või audiovisuaalteoseid, mille intellektuaalomandi õigusi ettekirjutuse nõude esitaja väidab omavat.

Allkirjad